

Debreceni kutatás a pikkelysömör hatékonyabb kezeléséért

A Debreceni Egyetem kutatója, Szántó Magdolna sikeresen szerepelt a Magyar Tudományos Akadémia Lendület Programjának pályázatán. Az egyetemi adjunktus 188 millió forintot nyert egy kutatócsoport létrehozására, melynek célja, hogy új megközelítést ajánljanak a pikkelysömör terápiájában.

- A Lendület Program díjazottjai között szerepelni megtisztelő és alighanem a legnagyobb elismerés egy fiatal kutatónak ma Magyarországon, viszont óriási felelősséget is jelent. Azt érzem, hogy ha azok a kiváló szakemberek, akik részt vettek a Lendület Program odaítélésében, bizalmat szavaztak nekem, akkor kötelességem ezt meghálálni azzal, hogy a projektet sikerrel végigviszem. Erre fogok törekedni a tőlem telhető legjobb módon, és csak bízni tudok benne, hogy sikerül majd. Az biztos, hogy izgalmas időszaknak nézünk elébe – mondta el a *hitek.unideb.hu*-nak Szántó Magdolna, a Debreceni Egyetem ÁOK Orvosi Vegytani Intézet adjunktusa.

A kutató 188 millió forintot nyert kutatócsoport létrehozására az Immunmetabolikus diszreguláció pikkelysömörben: Mechanizmusoktól a célzott terápiáig című pályázatával. A kutatókat elsősorban a szervezet anyagcsere-állapotának és a pikkelysömörre jellemző gyulladásos útvonalaknak az összefüggései érdeklik. Miért súlyosbítja a kifejlődő pikkelysömör tüneteit az elhízás? Mi lehet a magyarázata annak, hogy egy már kialakult pikkelysömör hajlamosítja a betegeket az anyagcsere-rendellenességek, többek között az elhízás és a cukorbetegség, valamint szív- és érrendszeri betegségek kialakulására? Ezek a legfontosabb kérdések, amelyekre a keresik a választ.

- Ezek nagyon érdekes kérdések, hiszen a pikkelysömört alapvetően a bőr betegségének, tágabb értelemben egyfajta autoimmun betegségnek tekintjük. Ezek az összefüggések az anyagcsere-betegségekkel viszont számomra azt mutatják, hogy a betegek immun állapotát alapvetően meghatározza az, hogy aktuálisan milyen anyagcsere-útvonalak aktívak vagy aktívabbak az egyes sejtekben, akár immunsejtekről, akár a bőr sejtjeiről beszélünk. Az individuális sejteknek az anyagcseréjét pedig globálisan az egész szervezet anyagcsere-állapota fogja meghatározni, amibe beletartozik az étrend, tehát a bevitt táplálék összetétele és ezzel összefüggésben a bélflóra összetétele is. Ugyanakkor feltételezhetjük, hogy ez bizonyos szinten fordítva is működhet, vagyis a valamilyen, például genetikai eredetű ok miatt kialakult rendellenesség az immunsejtek működésében együtt jár az immunsejtek anyagcseréjének átprogramozásával, aminek következtében a sejtek olyan anyagcsere termékeket, faktorokat termelnek, amelyek elindíthatnak egy olyan kaszkádot, amelynek eredménye az egész szervezetre kihat, és a szervezet elkezd másképp működni, mint ahogy normál esetben kellene – ismertette Szántó Magdolna.

Összefoglalva, a pikkelysömört elsősorban nem az immunrendszer oldaláról közelítik meg, hanem azt mondják, hogy azt, amit immun fenotípusként látunk a betegségben, megelőzik anyagcsere változások, ami meghatározza az immunsejtek végrehajtó funkcióját.

- A célunk, hogy új megközelítést ajánljunk a pikkelysömör terápiájában. Ugyanis hagyományosan a betegség terápiája immunszuppresszív szerekkel történik, tehát az immunrendszer kóros túlműködésének elnyomásával, aminek sok mellékhatása lehet, hiszen a normál immunfunkciók is érintve lesznek a kezelés során. Mi olyan terápiás célpontokat szeretnénk azonosítani, amelyek a kóros immunfunkciók kialakulásának hátterében álló anyagcsere-útvonalakat célozzák, így elképzelésünk szerint elkerülhető az immunszuppresszió, és pusztán metabolikus átprogramozással kezelhetőek lehetnének az immun diszfunkciók – hangsúlyozta a Debreceni Egyetem kutatója.

Szántó Magdolna tizenhat éve kezdte kutatói pályáját, a bőrgyógyászati témájú kutatásokkal körülbelül kilenc éve kezdett foglalkozni. Egy enzimcsalád, a PARP-ok tanulmányozása lefedte a teljes eddigi pályáját. Az enzimcsalád a gyógyászatban nem ismeretlen, hiszen ezek daganatterápiái célpontok, ugyanakkor a szervezet anyagcsere-állapotának is nagyon fontos szabályozói. Azt már biztosan tudják, hogy a PARP-ok szerepet játszanak a bőr sejtjeiben kialakuló gyulladásban. A Lendület pályázat segítségével ezeket a folyamatokat vizsgálják részletesebben.

- A témaválasztásban annak volt döntő szerepe, hogy mi nem egészen csak „horgászunk” az immunmetabolikus terápiás célpontokra a pikkelysömörben, hanem valójában egész konkrét jelöltjeink vannak erre a szerepre. A PARP-ok enzimcsalád előzetes adataink alapján nagyon úgy tűnik, hogy meghatározó szereppel bír az immun és az anyagcsere folyamatok szabályozásának metszéspontjában. Tehát első körben a feladatunk ennek bebizonyítása, de természetesen, mivel egy komplex hálózatot fogunk feltérképezni ebben a bizonyos metszéspontban, azt reméljük, hogy több potenciális célpontot fogunk tudni azonosítani – tette hozzá Szántó Magdolna.

A kutató kiemelte, hogy a projekt sikerének alapja a megfelelő kutatócsoport összeállítása. Ezen felül rendkívül fontos a bőrgyógyászat, az immunológia és metabolizmus területén jártas szakemberek bevonása a projektbe. A felkészült, tapasztalt szakemberek alkalmazására is lehetőséget ad a pályázaton elnyert 188 millió forint. A Lendület-támogatásról szóló okleveleket várhatóan 2025 őszén adják át ünnepélyesen a nyertes kutatóknak.

Sajtókapcsolat:

- Debreceni Egyetem Rektori Hivatal Sajtóiroda
- +36 52 512 000 / 23251
- sajtouiroda@unideb.hu

Eredeti tartalom: Debreceni Egyetem

Továbbította: Helló Sajtó! Üzleti Sajtószolgálat

Ez a sajtóközlemény a következő linken érhető el:

<https://hellosajto.hu/?p=24369>